

**PRIPREMA ZA IZVEDBU NASTAVNOG SATA
NA STRUČNOM ISPITU**

**PREDMET: INSTRUMENTALNA NASTAVA
TAMBURA**

**NASTAVNA JEDINICA:
OBRADA ZADANE LITERATURE ZA II. RAZRED
OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE**

OPĆI PODACI O IZVEDBI NASTAVNOG SATA

I. OBLICI NASTAVE:

- individualni

II. NASTAVNE METODE:

- preslušavanje
- usmeno izlaganje
- razgovor
- objašnjavanje glazbenih termina
- rješavanje problema
- poticanje kreativnosti
- čitanje notnog teksta
- pokazivanje sviranjem
- imitacija
- postavljanje pitanja
- analiza notnog teksta
- uvježbavanje

III. ZADACI NASTAVE:

a) obrazovni:

- upoznati obrasce prstomete e-mol ljestvice i rastavljenih akorada
- upoznati problematiku kod sviranja tehničkih vježbi
- prepoznati glazbenu frazu
- prepoznati glazbenu formu djela
- samostalno odabrati dinamiku
- stjecati samostalnost u vježbanju

b) funkcionalni:

- razvijati slušnu predodžbu (kontrola tona)

- usvajati naviku pravilnog držanja tijela, razvijati koordinaciju ruku
- usavršavati tehniku sviranja ljestvica i rastavljenih akorada
- usavršavati legato, portato, staccato izvedbu
- razvijati osjećaja za kretanje i razvoj melodije
- razvijati osjećaj za puls i metriku
- razvijati izražajne sposobnosti učenika
- razvijati maštu učenika
- razvijati osjećaj za tonske boje
- razvijati motoričke sposobnosti
- razvijati izvođačke sposobnosti
- razvijati vještinu pravilnog vježbanja
- razvijati sposobnost samoprocjene
- razvijati sposobnost pamćenja

c) odgojni:

- razvijati pozitivan stav i poštovanje prema umjetnosti
- stjecati radne navike
- razvijati otvorenost novim spoznajama
- razvijati naviku učenja s razumijevanjem
- razvijati samokritičnost
- stjecati strpljenje, upornost, samodisciplinu
- stjecati povjerenje u vlastite sposobnosti
- poštivati autorove ideje (točna reprodukcija zapisa)
- razvijati naviku redovitog i sistematičnog vježbanja
- razvijati samostalnost u radu
- poticati unutarnji doživljaj djela
- poticati kreativnost

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA:

bisernica, brač, notni stalak, trzalica, notni tekst

SADRŽAJ NASTAVNOG SATA

- e-mol ljestvica u II. položaju kroz jednu oktavu s rastavljenim akordima
- S. Konjajev: Allegro br.9 (S. Krajna: Etide za bisernicu i brač)
- Ukrajinska narodna, obrada: B. Aleksejeva: Pjesma
- Hrvatska narodna - Podravina: Podravski ples (Ž. Bradić: Škola za tambure 1)

TIJEK NASTAVNOG SATA

Trajanje nastavnog sata: 30 min.

Prije početka sata provjerit ću učionicu: jesu li na raspologanju održavanje nastave dva brača i dvije bisernice, da li u učionici ima dovoljno stolaca, da li je na raspologanju stalak. Ukoliko bude potrebno, ugodit ću instrumente.

UVOD

Na početku sata oslovit ću učenicu imenom i predstaviti joj se. U kratkom razgovoru nastojat ću uspostaviti što bolji kontakt. Predstavit ću učenicu komisiji i objasniti joj svrhu održavanja današnjeg nastavnog sata. Kroz razgovor uklonit ću eventualni strah ili nelagodu kod učenice te stvoriti ugodnu, opuštenu atmosferu. Zamolit ću je da uzme instrument (bisernicu), lijepo sjedne te provjeri držanje tijela s naglaskom na pravilno držanje lijeve i desne ruke.

Planirano trajanje: 3 minute

LJESTVICA: e-mol

ZADACI:

Obrazovni: upoznati obrasce prstomete e-mola i sličnih ljestvica i akorada

Funkcionalni: razvijati slušnu predodžbu (kontrola tona); osvještavati pravilno držanje tijela, lijeve i desne ruke, usavršavati tehniku sviranja ljestvice i akorada

Odgojni: razvijati samokritičnost i samostalnost u vježbanju

Prije samog sviranja pitat ću učenicu koje predznake ima e-mol ljestvica, u kojem položaju se svira, koje vrste mol ljestvice će svirati i da li zna koja je razlika između pojedinih vrsta mol ljestvice (ako bude potrebno, usmjerit ću ju na točne odgovore). Zamolit ću učenicu da odsvira ljestvicu na način na koji je vježbala kod kuće. Kad završi, istaknut ću što je dobro napravila. Pitat ću je da li možda zna što bi se moglo bolje izvesti. Ako sama uoči što treba promijeniti, pitat ću je da li zna kako postići tu promjenu (usmjerit ću je na moguće odgovore). Posebno ću usmjeriti učenici pažnju na točne note, pravilan prstomet i pravilnu artikulaciju. Ako bude potrebno, upozorit ću je na pravilno sjedenje i pravilno držanje lijeve i desne ruke.

Zatim ću joj odsvirati ljestvicu ne nekoliko različitih (artikulacijskih) načina te ću ju zamoliti da to ponovi na isti način. Ovdje se radi o metodi imitacije. Prirodnu e-mol ljestvicu svirat ću uzlazno portato, tako da svaki ton ima trajanje jedne četvrtinke, potezi desne ruke bit će prema dolje. Silazno ću svirati tehnikom trzanja i to *tenuto* (svaki ton će biti zatrzan s neprimjetnim prekidom na drugu notu). Uz artikulaciju, primjenit ću i dinamiku i to na način da ću početi u *piano* dinamici sa *crescendom* do *forte* dinamike, a zatim silazno iz *forte* dinamike ću *decrecendom* doći do *piana*. Isto to primjenit ću i kod harmonijske i melodijske ljestvice. Na ovaj način

ljestvica nije monotona tehnička vježba, već zvuči zanimljivije i zahtijeva od učenice razvijanje slušne predodžbe. Zamolit ću učenicu da ponovi prirodnu ljestvicu na isti način, pazeći pri tome na prstomet, artikulaciju i dinamiku. Kad završi, pohvalit ću je i usmjeriti joj pažnju na sljedeću ljestvicu koju ću odsvirati (harmonijsku). Harmonijsku ljestvicu ću uzlazno svirati na svakom tonu dvije osminke (ritam Ta-te) i potezima desne ruke prema dolje. Silazno ću svirati *tenuto*, tehnikom trzanja. Učenica ponavlja ljestvicu na isti način. Melodijsku ljestvicu uzlazno ću svirati na svakom tonu četiri šesnaestinke (ritam Ta-fa-te-fe) i potezima desne ruke dolje-gore (п v п v), a silazno *tenuto*, tehnikom trzanja. Učenica ponavlja ljestvicu na isti način. Cilj zadavanja ove vježbe je razvijanje sposobnosti pamćenja, usavršavanje tehnike sviranja, tehnike lijeve i desne ruke, vježbanje dinamičkog nijansiranja, razvijanje slušne predodžbe.

Nakon odsvirane ljestvice učenica će odsvirati rastavljene akorde e-mola. Kad završi, pohvalit ću je i istaknuti što je dobro napravila. Pitat ću ju da li zna što bi se moglo bolje izvesti (usmjerit ću ju na točan odgovor). Zatim ću odsvirati rastavljene akorde, a ona će ponoviti za mnom. Razgovorom ćemo utvrditi što još treba usavršiti i na koji način treba kod kuće vježbati.

Planirano vrijeme: 5 minuta

ETIDA: S. Konjajev: Allegro br.9 (S. Krajna: Etide za bisernicu i brač)

ZADACI

Obrazovni: prepoznati trodijelnu ABA formu, prepoznati glazbenu frazu

Funkcionalni: usavršavatitehniku desne ruke (potezi dolje-gore),razvijati tehniku lijeve ruke, razvijati osjećaj za puls

Odgojni: poticati muzikalno izvođenje glazbenog djela

Prije same izvedbe tražit ću od učenice da odredi u kojem je tonalitetu etida i da objasni na koji je načina to odredila (navodit ću je na točne odgovore). Zajedno ćemo zaključiti da se radi o a-mol tonalitetu. Pitat ću je da li zna koja je mjera te joj sugerirati točan odgovor. Zamolit ću učenicu da odsvira etidu. Poslušat ću njenu izvedbu, ako bude većih zastajkivanja ispraviti ćemo greške u toku sviranja. Nakon što završi, pohvalit ću je i reći što je sve dobro napravila. Pitat ću je da li zna što bi se moglo izvesti na još bolji način i da li zna na koji način bi to mogla postići. Sugerirat ću joj točno izvođenje šesnaestinki (točan ritam i pravilni potezi desne ruke). Uz to ću joj sugerirati da obrati pažnju na točan prstomet, osobito pri promjeni položaja (IV. i V. položaj). Svaki put ću joj demonstrirati na svom instrumentu, a zatim će učenica ponoviti. Obratit ću joj pažnju na ritmički uzorak koji se javlja kroz cijelu skladbu (jedan takt se svira, a drugi takt je pauza). Pitat ću učenicu da li može prepoznati koliko bi većih dijelova imala ova etida. Kroz razgovor ću joj sugerirati da se radi o tri dijela; A B A te joj objasniti da se radi o trodijelnom obliku. Na kraju ću joj objasniti na koji način treba vježbati kod kuće; valja obratiti pažnju na točne note, točan prstomet, točnu artikulaciju te na jasan i čist ton. Vježbati je najbolje u sporom tempu, svaki dio ponoviti nekoliko puta, a nakon što je sigurna u sve note i prstomet, može pokušati svirati u bržem tempu.

Planirano vrijeme: 7 minuta

Ukrajinska narodna, obrada: B. Aleksejeva: Pjesma

ZADACI

Obrazovni: prepoznati glazbenu frazu, upoznati pojam narodne pjesme

Funkcionalni: razvijati osjećaj za puls i metriku, razvijati tehniku desne ruke (tehniku trzanja), razvijati osjećaj za fraziranje melodije

Odgojni: razvijati samostalnost vježbanja, stjecati radne navike, poštivati autorove ideje (točna reprodukcija)

Prije početka izvedbe pitat ću učenicu da li zna na što se odnosi naziv „ukrajinska narodna pjesma“. Kroz razgovor ćemo utvrditi da se naslov odnosi na narodnu melodiju koja dolazi iz Ukrajine isto kao što postoje narodne melodije iz Podravine, Međimurja, Dalmacije itd. Zamolit ću je da odredi tonalitet u kojem se nalazi skladba te da mi objasni način na koji je to odredila. Zajedno ćemo pregledati cijelu skladbu vizualno i utvrditi koje se dinamičke oznake javljaju te koja je specifična artikulacijska oznaka koja se javlja kroz cijelu skladbu (sugerirat ću joj točan odgovor, a to je *legato*). Pitat ću je kojom ćemo tehnikom izvoditi *legato* (navest ću je na točan odgovor, a to je tehnika trzanja). Odredit ćemo mjeru i tempo skladbe (mirno). Zamolit ću učenicu da odsvira skladbu na način kako je vježbala kod kuće, uzimajući u obzir sve o čemu smo malo prije razgovarali. Pažljivo ću je saslušati te pohvaliti i istaknuti ono što je dobro napravila. Pitat ću je da li zna što bi se moglo na još bolji način izvesti te da li zna na koji način bi to mogla postići. Posebno ću joj usmjeriti pozornost na fraziranje melodije i na što bolju tehniku trzanja. Razgovorom ćemo utvrditi manje fraze u skladbi, a zatim ću demonstrirati na jednoj ili dvije fraze tehniku trzanja i fraziranje melodije. Tražit ću od učenice da ponovi istu frazu na jednak način. Uz to, ukazat ću joj i na dinamiku i točan prstomet i zamoliti je da još jednom odsvira cijelu skladbu. Objasnit ću joj i na što treba obratiti pažnju kad bude vježbala kod kuće.

Planirano vrijeme: 8 minuta

Hrvatska narodna - Podravina: Podravski ples (Ž. Bradić: Škola za tambure 1)

ZADACI

Obrazovni: prepoznati glazbenu frazu, stjecati samostalnost u vježbanju

Funkcionalni: razvijati osjećaj za puls i metriku, razvijati izvodačke sposobnosti

Odgojni: razvijati naviku učenja s razumijevanjem, stjecati povjerenje u vlastite sposobnosti, poticati kreativnost

Učenica u ovoj skladbi svira dionicu brača pa će ju zamoliti da zamijeni instrument. Kroz razgovor ćemo zajedno utvrditi što znači naslov skladbe „Podravski ples“ te na što se odnosi termin „Hrvatska narodna“. Sugerirat ćemo učenicima točne odgovore te ćemo nastojati da te odgovore poveže sa skladbom koju smo radili prije ove. Zamolit ćemo učenicu da utvrdi tonalitet (G-dur), mjeru i dinamiku skladbe. Pitat ćemo je da li zna koje se sve dionice javljaju u ovom notnom primjeru. Kroz razgovor ćemo utvrditi da se radi o dionicama; bisernice, brača, bugarije i čela-berde te ćemo zaključiti da ona svira dionicu brača. Tražit ćemo od nje da mi pokuša objasniti što znače znakovi repetitije (sugerirat ćemo joj točan odgovor). Zamolit ćemo učenicu da mi odsvira skladbu. Pažljivo ćemo poslušati njenu izvedbu, pohvaliti je i razgovorom utvrditi koji bi se dijelovi skladbe mogli još bolje izvesti. Posebno ćemo joj usmjeriti pozornost na točno izvođenje ritmičkih figura (npr. Ta-fa-te), pravilne poteze desne ruke te jasan i čit ton. Pokazat ćemo joj na svom instrumentu pojedinačne dijelove skladbe koje bi trebalo ispraviti, a ona će metodom imitacije ponoviti te dijelove za mnom. Kroz razgovor ćemo utvrditi pojedine fraze u skladbi te ih pokušati na što bolji način izvesti poštujući pri tome

dinamičke oznake. Nakon što smo izvježbali problematične dijelove, sugerirat ću joj na koji način treba te dijelove vježbati kod kuće. Naglasit ću da treba obratiti pažnju na poteze desne ruke, pravilan ritam, dinamiku i frazu. Vježbati treba u sporom tempu, dio po dio. Tek kad je sigurna u pojedine dijelove, može odsvirati skladbu u cijelini u malo bržem tempu. Ako ostane vremena na kraju sata, izvest ćemo skladbu zajedno, s tim da ću ja svirati dionicu bisernice, a učenica dionicu brača. Cilj je razviti u učenici sposobnost za zajedničko muziciranje, a da pri tome ne izgubi osjećaj za metriku i da ne izostavi sve one elemente koje je primjenjivala dok je svirala sama.

Planirano trajanje: 7 minuta

Završetak

Na kraju sata pohvalit ću učenicu za napredak postignut na satu, provjerit ću da li je sve shvatila i da li zna kako vježbati kod kuće. Zahvalit ću učenici na pažnji, maksimalnom zalaganju te dobroj suradnji. Poželjet ću mu uspjeh u daljnjem školovanju i puno uživanja u glazbi.

